

WAMBACH, Emiel (Aarlen 26 november 1854 – Antwerpen 6 mei 1924).

Was afkomstig uit een Waals gezin, maar verhuisde op vierjarige leeftijd naar Antwerpen. Wambach studeerde notenleer en viool aan het Conservatoire Royal te Brussel (1866-1867). Daarna volgde hij onder meer de lessen compositie van **Peter Benoit** aan de Antwerpse muziekschool (1867-1872) en privélessen compositie en orchestratie bij **Adolf Samuel** (1874).

Door zijn diverse functies en zijn invloed als componist was Wambach een belangrijk figuur in het Vlaamse muziekleven te Antwerpen rond de eeuwwisseling. Hij was stichter-dirigent van de Antwerpse Sint-Gregoriusvereniging (1881) en kapelmeester van de Onze-Lieve-Vrouwekerk te Antwerpen (1894-1919). Na het ontslag van **Edward Keurvels** en de orkestmusici aan de Koninklijke Vlaamse Opera (1899), stelde Wambach een nieuw orkest samen en werd hij gedurende één seizoen

eerste dirigent van het Nederlandsch Lyrisch Tooneel (1899-1900).

Daarnaast was hij ook actief als muziekpedagoog aan het Sint-Jan Berchmanscollege (1889) en aan het Onze-Lieve-Vrouwecollege (1898). Hij doceerde antieke muziek (1899) en harmonie (1901) aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium. Tussen 1902 en 1912 was hij inspecteur van de Belgische muziekscholen, daarna werd hij benoemd tot directeur van het Koninklijk Vlaams Conservatorium. Hij ambieerde ook de functie van directeur aan het Luikse conservatorium, maar liep deze benoeming mis.

Als componist schreef hij een zeer heterogeen oeuvre, dat naast Vlaamse cantates en liederen van Guido Gezelle en Albrecht Rodenbach, ook Franstalige patriottische gezangen en liederen naar Franstalige dichters bevatte.

Toen Wambach na de dood van Jan Blockx (1912) naar voren werd geschoven als nieuwe bestuurder van het Antwerpse conservatorium, ontstond vanuit Vlaams-nationalistische hoek een anti-Wambach campagne. Een aantal Vlaamse verenigingen verweet Wambach zijn Luikse ambities, zijn gedeeltelijk Franstalige oeuvre, en het feit dat hij in huiselijke kring Frans sprak. Ook Keurvels (die zelf de post wilde) en Jef van Hoof voerden campagne tegen Wambach. Uiteindelijk werd Wambach toch directeur, na de belofte een beleid te voeren in de traditie van Benoit. Hij zou als directeur echter omstreden blijven. Toen hij tijdens de Eerste Wereldoorlog in het buitenland voor Belgische soldaten liefdadigheidsconcerten gaf, kreeg hij opnieuw zware kritiek te verduren vanuit Vlaamsgezinde hoek. Deze kritiek hield na zijn dood aan en lag aan de basis van een negatieve beeldvorming rond Wambach in sommige Vlaamse kringen.

LITERATUUR: H. Baeck-Schilders, 'Wambach Emiel', in NBW, X, 1983; – id., 'Emile Wambach (1854-1924) en het Antwerpse muziekleven', in *Verhandelingen van de KAWLSKB*, (1986); – id., 'De muziekcultuur in de 19de en de 20ste eeuw', in W. Aerts, *De Kathedraal van Antwerpen*, 1993, p. 93-99; – E. Baeck en H. Baeck-Schilders, 'Het Concertleven te Antwerpen in het midden van de 19de eeuw', in *Verhandelingen van de KAWLSKB* (1996).

NICO WOUTERS